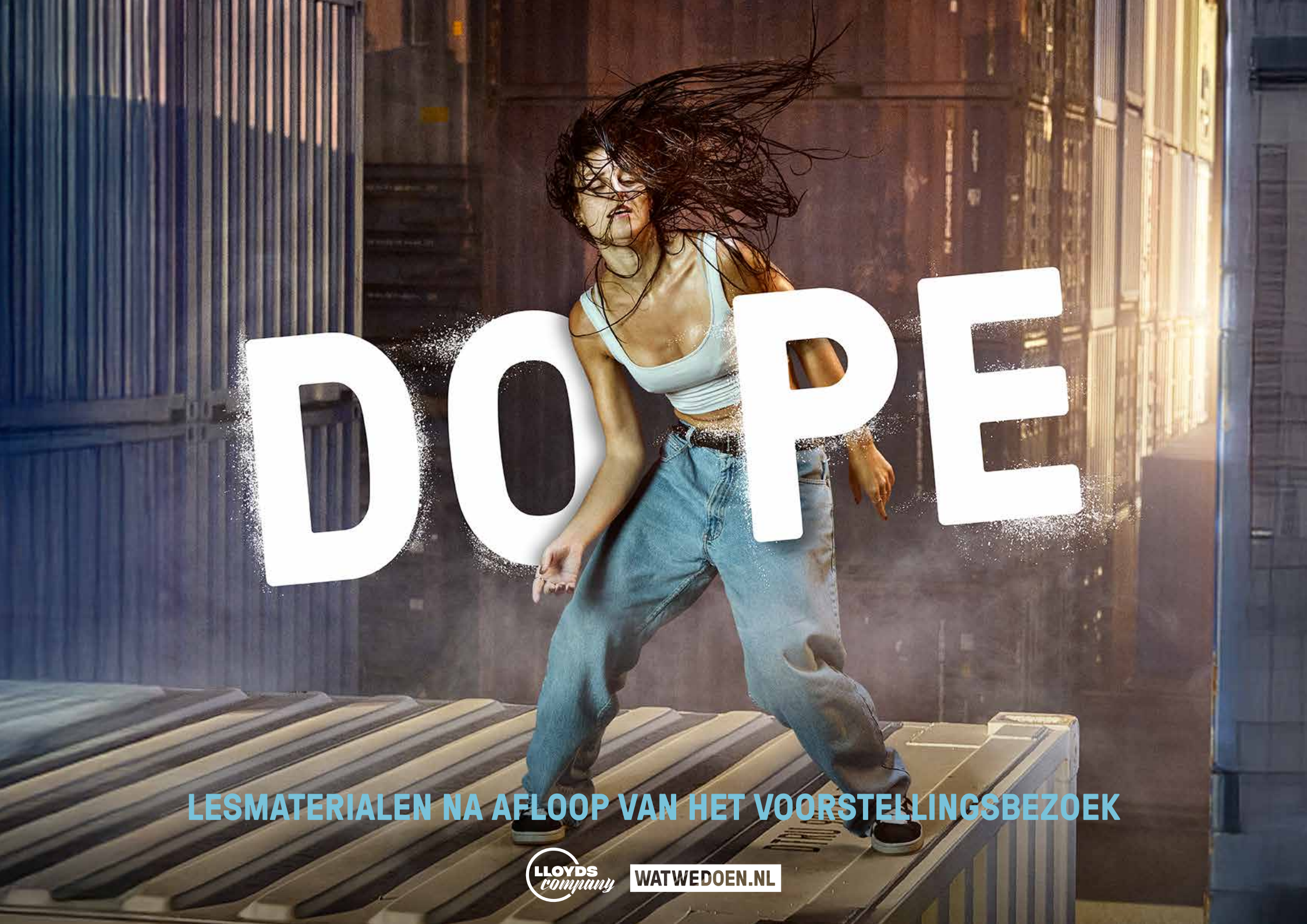

DOPE

LESMATERIALEN NA AFLOOP VAN HET VOORSTELLINGSBEZOEK

WATWEDOEN.NL

DOPE

INLEIDING — 1/1

Beste docent,

Jullie hebben met de klas de voorstelling *DOPE* bezocht. Een voorstelling over keuzes maken en de invloed die anderen en je omgeving daarop kunnen hebben. Dit lespakket sluit aan bij de thema's uit de voorstelling en nodigt leerlingen uit om na te denken over de keuzes die zij zelf maken.

Over de voorstelling

In *DOPE* zien we personages die keuzes maken en te maken krijgen met de gevolgen daarvan. In persoonlijke verhalen en energieke dans laat de voorstelling zien dat keuzes niet altijd zo vrij zijn als ze lijken en ook niet zonder consequenties. Je ziet dat de verleiding van drugs, of dat nou een onschuldig lijntje is op een feestje, of snel geld verdienen met een hoeseltje, deel uitmaakt van een groter geheel. Wat je zelf doet wordt beïnvloed door de mensen om je heen, de omstandigheden waarin je opgroeit en wat je zelf belangrijk vindt.

Het lespakket

Dit lespakket bestaat uit een lesbrief en zelf uit te printen materialen en is ontworpen voor een les van 60 minuten. In de les onderzoeken leerlingen welke invloeden een rol spelen bij hun eigen keuzes. Ze brengen deze invloeden letterlijk en fysiek in kaart en ontwarren wat hen zelf drijft. De les eindigt met een reflectie of, optioneel, een leuke spelopdracht waarin leerlingen zelf in de rol van de personages kruipen.

Doel van de les

In deze les wordt verdieping gegeven aan een belangrijk thema uit de voorstelling *DOPE*. Er wordt teruggeblikt op de vorm en inhoud van de voorstelling. Vervolgens gaan de leerlingen nadenken over de keuzes die zij zelf maken. Ze onderzoeken welke invloed verschillende mensen, omstandigheden en overtuigingen hebben op die keuzes.

Het begint bij kleine alledaagse keuzes. Wie of wat bepaalt bijvoorbeeld wat je aantrekt, met wie je afspreekt of waar je je geld aan uitgeeft? Door het benoemen en zichtbaar maken van de verschillende invloeden worden leerlingen zich bewust van hoeveel invloed iets op hen heeft en of die invloed vooral van buitenaf komt, of juist voortkomt uit wat zij zelf belangrijk vinden.

Door hun antwoorden letterlijk in de ruimte te plaatsen, wordt zichtbaar dat dezelfde invloed voor verschillende mensen tot hele andere keuzes kan leiden.

Aan het einde koppelen we dit terug aan de keuzes van de personages uit *DOPE* en kijken we opnieuw naar hun keuzes.

Benodigdheden

- Post-its (zes per leerling)
- Pennen
- Schilderstape of vergelijkbaar materiaal om lijnen te trekken in de ruimte
- Timer
- Vier A4'tjes met tekst:
 - ➔ WEINIG INVLOED
 - ➔ VEEL INVLOED
 - ➔ VAN BUITEN OPGELEGD
 - ➔ VIND IK ZELF BELANGRIJK

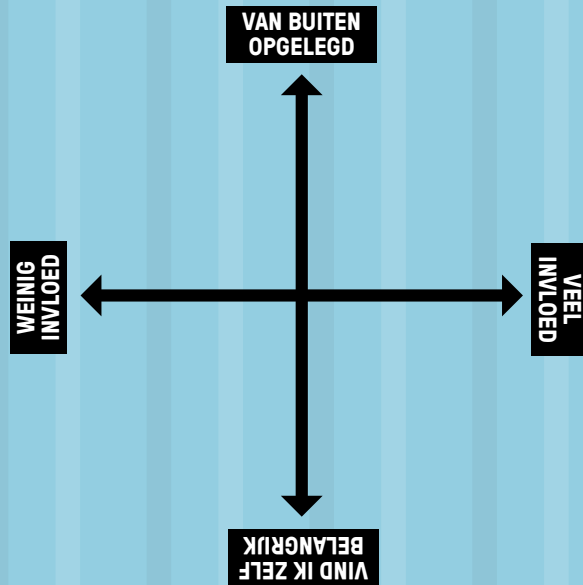
DOPE

LESBRIEF — 1/5

Vorbereiding

Maak de vloer van het lokaal vrij.

Maak met schilderstape of lint een groot assenstelsel op de vloer. De horizontale as loopt van WEINIG INVLOED naar VEEL INVLOED. De verticale as loopt van VAN BUITEN OPGELEGD naar VIND IK ZELF BELANGRIJK. De assen liggen in het midden gekruist over elkaar.

Leg de A4-vellen op de juiste plekken bij het assenstelsel. Zorg dat er voldoende ruimte is voor de leerlingen om zich vrij door het hele veld te bewegen.

Mocht je nog vragen hebben, neem dan gerust contact met ons op via info@watwedo.nl

Introductie: Terugblik op de voorstelling (10 minuten)

Opstelling: De leerlingen zitten in een kring of een halve kring.

Actie: Begin de les met een gezamenlijke terugblik op de voorstelling. Vervolgens ga je in op de vorm en daarna de inhoud van de voorstelling.

Je kunt hierbij deze vragen gebruiken:

Vorm

- Wat vond je van de combinatie van teksttheater en dans?
- Kon de dans volgens jou iets laten zien dat niet zo makkelijk in woorden te vertellen is?
- In de voorstelling zie je vooral een urban dansstijl. Ken je andere vormen van dans?
- Als je dezelfde voorstelling met Latin-muziek en -dans zou zien, zou dat voor jou anders voelen?
- Zou de betekenis van de voorstelling daardoor veranderen?

Inhoud

- Wat is je het meest bijgebleven van de voorstelling?
- Met welk personage kon je je het meest identificeren: de moeder, de vader, de zoon of de dochter?
- Welke keuze van een personage begreep je juist minder goed?
- Was er een moment waarop je dacht: ik zou iets anders hebben gedaan?
- Wat had volgens jou veel invloed op de keuzes die in de voorstelling werden gemaakt?

Laat verschillende leerlingen reageren. Benadruk dat er geen goed of fout antwoord is. Dezelfde keuze kan door verschillende mensen anders worden bekeken.

DOPE

LESBRIEF — 2/5

SPEL: Ik doe wat ik wil! Althans...

1. Wat heeft invloed op jouw keuzes? (10 minuten)

Opstelling: De leerlingen zitten in een kring of een halve kring.

Actie: Leg een aantal keuzes voor. Begin bewust bij kleine, alledaagse keuzes.

Bijvoorbeeld:

- Wie of wat bepaalt hoe laat je 's ochtends opstaat?
- Wie of wat bepaalt welke kleding je aantrekt?
- Wie of wat bepaalt wat je eet?
- Wie of wat bepaalt wat je doet in je vrije tijd?

Vervolgens worden vragen gesteld die gerelateerd zijn aan de grotere thema's in de voorstelling:

- Wie of wat bepaalt met wie je afspreekt?
- Wie of wat bepaalt waar je je geld aan uitgeeft?
- Wie of wat bepaalt hoe je aan je geld komt?
- Wie of wat bepaalt of je ergens wel of niet aan meedoet?

Vraag de leerlingen naar hun keuzes te kijken en welke dingen daarbij van invloed zijn.

Laat de woorden zoveel mogelijk vanuit de leerlingen zelf komen. Schrijf eventueel een aantal voorbeelden op het bord wanneer ze moeilijk op gang komen, zoals: **vrienden | familie | geld | regels | school | werk | sociale media | wat anderen van je vinden (status, peer pressure) | angst | liefde | loyaliteit | opvoeding | kansen | je eigen mening | wat je leuk vindt | wat je belangrijk vindt | toeval | eerdere ervaringen.**

Ook omstandigheden spelen soms een rol, zoals:

geldgebrek | de kansen die je krijgt | je opleiding | de buurt waarin je woont.

Vervolgens krijgen de leerlingen zes post-its.

Opdracht: Laat de leerlingen zes dingen kiezen die invloed hebben op de keuzes die ze maken. Iedere invloed wordt op een aparte post-it geschreven.

Daarna gaan ze kijken waar deze invloeden voor hen liggen. Er bestaat daarbij geen goede of verkeerde plek.

2. Het assenstelsel (15 minuten)

Opstelling: De leerlingen staan rondom het assenstelsel op de vloer.

Actie: Leg uit hoe het assenstelsel werkt.

De horizontale as loopt van WEINIG INVLOED naar VEEL INVLOED. De verticale as loopt van VAN BUITEN OPGELEGD naar VIND IK ZELF BELANGRIJK.

In de ruimte ontstaan daardoor vier velden waarin zowel de mate van invloed als waar die invloed vandaan komt kan worden weergegeven.

Nu gaan de leerlingen iedere post-it een plek geven. Ze kijken van links naar rechts: hoeveel invloed heeft dit daadwerkelijk op je keuzes? Daarna van boven naar beneden: voelt dit vooral als iets dat van buitenaf is opgelegd, of is het iets wat je zelf belangrijk vindt?

Schoolregels kunnen bijvoorbeeld veel invloed hebben op hoe laat je ergens moet zijn, terwijl je die regels zelf misschien niet belangrijk vindt. En vriendschap kan bijvoorbeeld veel invloed hebben én iets zijn wat je zelf heel belangrijk vindt.

DOPE

LESBRIEF — 3/5

Benadruk dat de post-its niet precies in een hoek hoeven uit te komen. Ze kunnen de hele ruimte gebruiken, dus ook ergens in het midden of een beetje links of rechts, hoog of laag op de as zijn opties.

Leerlingen leggen vervolgens hun zes post-its op het assenstelsel. Wanneer iedereen klaar is, gaat de klas rondom het assenstelsel staan.

3. Wat zien we? (10 minuten)

Opstelling: De leerlingen staan rondom het assenstelsel.

Actie: Geef de leerlingen even de tijd om naar het geheel te kijken.

Vraag de leerlingen wat hen opvalt en laat vanuit hun observaties het gesprek ontstaan.

Je kunt hierbij deze vragen gebruiken:

- Welke woorden liggen vaak bij elkaar?
- Waarover lijken we ongeveer hetzelfde te denken?
- Waar zien jullie juist grote verschillen?
- Hoe zou het komen dat hetzelfde woord voor de één veel invloed heeft en voor de ander weinig?
- Wie twijfelde over waar een post-it moest liggen? Waar twijfelde je over?
- Zie je dingen die veel invloed hebben, terwijl mensen ze zelf niet per se belangrijk vinden?
- Zie je dingen die mensen heel belangrijk vinden, maar die toch niet altijd veel invloed op hun keuzes hebben?

Ruim na het bespreken samen het assenstelsel op. Haal de post-its van de vloer en leg ze bij elkaar op een zichtbare plek, of plak ze aan de muur. Vanaf nu vormen alle woorden samen een 'spiekbriefje' dat gebruikt kan worden voor de volgende opdracht.

4. Invloed in de ruimte (10 minuten)

Opstelling: De leerlingen verspreiden zich door de ruimte.

Actie: In verschillende rondes noemt één leerling een invloed waarvan diegene zou willen dat deze minder invloed heeft op diens keuzes. De leerling gaat in het midden staan. Vervolgens nemen alle leerlingen een plek in de ruimte in om aan te geven in hoeverre ze het daarmee eens zijn.

Dicht bij de leerling in het midden: deze invloed mag van hen ook minder worden.

Verder van de leerling in het midden: deze invloed hoeft volgens hen niet minder te worden.

DOPE

LESBRIEF — 4/5

Uitleg van het spel aan de hand van een voorbeeld:

Ronde 1

Vraag aan één leerling: “van welke invloed zou jij af willen?”

De leerling noemt bijvoorbeeld: geld

De leerling gaat in het midden staan.

Zet de timer op 10 seconden.

De overige leerlingen kiezen nu zo snel mogelijk hun positie.

Wil jij ook dat geld minder invloed op jouw keuzes heeft?

➔ **ga dichtbij staan.**

Vind jij het niet erg dat geld invloed op jouw keuzes heeft?

➔ **ga verder weg staan.**

Wanneer iedereen staat, kijk je gezamenlijk naar het beeld dat is ontstaan.

Vraag één of twee leerlingen:

- Waarom sta jij zo dichtbij?
- Waarom sta jij juist verder weg?
- Twijfelde je over je plek?

Houd de antwoorden relatief kort en ga door.

Ronde 2

Vraag een volgende leerling: “welke andere invloed zou jij het liefst wat kleiner maken in de keuzes die je maakt?”

De leerling noemt bijvoorbeeld: wat mijn vrienden ergens van vinden.

Deze leerling wordt het nieuwe middelpunt.

Wil jij ook dat de mening van je vrienden minder invloed heeft?

➔ **ga dichtbij staan.**

Vind je het juist prima dat hun mening invloed heeft?

➔ **ga verder weg staan.**

Vraag opnieuw één of twee leerlingen waarom ze daar staan.

Volgende rondes

Doe dit zes keer, steeds met een andere leerling en een andere invloed.

Leerlingen mogen naar het verzamelde ‘spiekbriefje’ met post-its kijken als ze niet meteen iets kunnen bedenken.

DOPE

LESBRIEF — 5/5

Afsluitende reflectie (5 minuten)

Opstelling: De leerlingen blijven in de ruimte staan.

Actie: Blik gezamenlijk terug op wat er gebeurde.

Je kunt hierbij deze vragen gebruiken:

- Bij welke invloed stonden veel mensen dicht bij elkaar?
- Bij welke invloed stonden jullie juist heel verspreid?
- Was je ergens verbaasd over?
- Was er iets waarvan je tijdens deze les merkte dat het meer invloed op je heeft dan je vooraf dacht?
- Is wat veel invloed op je heeft ook altijd wat jij zelf belangrijk vindt?
- Waarom kan dezelfde invloed voor de ene persoon heel belangrijk zijn en voor de andere bijna geen invloed hebben?

Terug naar DOPE

Je hebt met de leerlingen gekeken naar de invloeden die een rol spelen bij individuele keuzes. Als de leerlingen terugdenken aan *DOPE*, kijken ze nu dan anders naar de keuzes die de personages maakten?

Je kunt hierbij deze vragen gebruiken:

- Welke invloed van buitenaf zag je terug in de voorstelling?
- Welke dingen vonden de personages zelf belangrijk?
- Was er een invloed die volgens jou ontbrak in de voorstelling?
- Zou een personage een andere keuze hebben gemaakt als één van die invloeden anders was geweest?

Optionele spelopdracht: DOPE, de Remake

Opstelling: Verdeel de klas in groepjes van vijf (vier personages + een regisseur) om verschillende tableaux te maken, of laat de klas kiezen voor vijf leerlingen om één tableau uit te beelden. De overige leerlingen kunnen dan de regisseur assisteren met extra aanwijzingen.

Actie: Vraag de leerlingen van welke invloed ze het liefst af wilden in het spel. Kies er samen één. Denk daarbij bijvoorbeeld aan school, geld of vrienden.

Op aanwijzing van de gekozen regisseur gaan de andere leerlingen een tableau uitbeelden van een scène uit de voorstelling. Wat was de situatie? Waar stonden de personages?

Enkele voorbeelden van scènes uit de voorstelling *DOPE*:

1. De vader wordt steeds geïrriteerder omdat zijn zoon nog steeds niet thuis is.
2. De moeder probeert haar dochter te bereiken op het feest, maar ze hangt op.
3. De dochter smeekt de zoon om langs te komen op het feest omdat het niet goed met haar gaat.

Beeld daarna het tableau uit van hoe diezelfde scène eruit zou hebben kunnen zien als er van de door jullie gekozen invloed geen sprake was. Hoe zou die situatie eruit zien?